

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПЕТРА МОГИЛИ

Медичний інститут
Кафедра гігієни, соціальної медицини, громадського здоров'я та медичної
інформатики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Н. М. Іщенко

«___» _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екстрена та невідкладна медична допомога»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Розробник	Зюзін В.О.	_____
Завідувач кафедри розробника	Зюзін В.О.	_____
Гарант освітньої програми	Єлінська А.М.	_____
Директор інституту	Грищенко Г.В.	_____
Начальник НМВ	Алексєєва А.О.	_____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Екстрена та невідкладна медична допомога	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	221 «Стоматологія»	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	2 рік	
Навчальний рік	2022 - 2023	
Номери семестрів	Денна форма	Заочна форма
	3/4-й	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити/90 годин	
Структура курсу:		
- лекції	18 год	-
- семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)	36 год	-
- годин самостійної роботи	36 год	-
Відсоток аудиторного навантаження	60%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю	підсумковий блоковий контроль (ПБК)	
Форма підсумкового контролю	диф. залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою викладання Програми – **кінцеві цілі** встановлюються на основі Стандарту підготовки лікаря за фахом відповідно і є основою для побудови змісту навчальних дисциплін.

Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей розділу сформульовані **конкретні цілі** у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни, а саме:

Кінцеві цілі вивчення Програми:

для блоку «Медична допомога в екстремальних ситуаціях»:

- вміти надавати медичну допомогу постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах.

для блоку «Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях»

- проводити заходи екстреної та невідкладної медичної допомоги в умовах надзвичайного стану;

- планувати заходи надання екстреної та невідкладної медичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій;

Основними завданнями вивчення Програми:

для блоку «Медична допомога в екстремальних ситуаціях»:

- визначити основні принципи оцінки стану постраждалих при екстрених ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;
- оволодіти навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

Для блоку «Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях»:

- опанувати організацію медичної допомоги при дії засобів масового ураження і масових санітарних втратах.

Розроблена програма відповідає освітньо-професійній програмі (ОПП) та орієнтована на формування **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК-1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-3.** Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК-4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-5.** Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК-6.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-7.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-8.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК-9.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК-10.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-11.** Здатність працювати в команді.
- ЗК-12.** Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК-13.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК-14.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК-15.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК-16.** Здатність до вибору стратегії спілкування.
- ЗК-17.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК-18.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК-19.** Навички здійснення безпечної діяльності.
- ЗК-20.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК-1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

ФК-2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК-3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

ФК-4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК-5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК-6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК-7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

ФК-8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

ФК-9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК-10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

ФК-11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

ФК-12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

ФК-13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

ФК-14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

ФК-15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

ФК-16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

ФК-17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

ФК-18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Результати навчання у когнітивній сфері

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 12. Організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

Результати навчання в емоційній сфері

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Результати навчання у психомоторній сфері

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

ПРН 24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі

Результати навчання:

Результати навчання для блоку «Медична допомога в екстремальних ситуаціях»:

1. Проводити оцінку стану постраждалих при екстрених ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;
2. Вміти надавати домедичну допомогу постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

Результати навчання для блоку «Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях»:

1. Ознайомитись з основними принципами організації медичної допомоги при дії засобів масового ураження в масових санітарних втратах;
2. Знати класифікацію санітарних втрат військ та населення;
3. Засвоїти організацію і порядок проведення екстреної та невідкладної медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях серед цивільного населення і військ.

3. Програма навчальної дисципліни

Блок 1. Медична допомога в екстремальних ситуаціях

ТЕМА 1. Медична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого.

Заняття № 1

Медична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, (її актуальність, зміст. Поняття медичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання медичної допомоги.

Місце та обсяг надання медичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання медичної допомоги. Контакт з постраждалим.

Заняття № 2

Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання медичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Проведення первинного

огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 2. Кровотечі і методи їх зупинки.

Заняття № 1

Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. *(Практичні заняття, СРС).*

Заняття № 2

Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Медична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання медичної допомоги. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Медична допомога.

Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). *(Практичні заняття, СРС).*

Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, медична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 4. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Медична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах.

Заняття № 1

Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладення пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. *(Практичні заняття, СРС).*

Заняття № 2

Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання Медичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання медичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 5. Надання медичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях.

Опіки, класифікація, ознаки, медична допомога в бойових і небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, медична допомога в бойових і небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, медична допомога в бойових і небойових умовах. Гіпертермія, медична допомога в бойових і небойових умовах.

Ураження електричним струмом, блискавкою та медична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, медична допомога. Ураження кислотами і лугами, медична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.

Причини, діагностика і медична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій.

Допомога на воді: розпізнавання | потопельника, наближення до нього,

транспортування до берега. Медична допомога при утопленні. *(Практичні заняття, СРС).*

Блок 2. Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях.

ТЕМА 7. Медична допомога при дії засобів масового ураження.

Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Медична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами.

Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Медична допомога в бойових та не бойових умовах. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат в бойових та небойових умовах. Організація та проведення переміщення пораненого.

Заняття № 1

Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Заповнення МІСТ-рапорту. *(Практичні заняття, СРС).*

Заняття № 2

Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових та небойових умовах. Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів).

Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Контроль стану пораненого згідно протоколу САВСРЕ. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Правила запиту на евакуацію. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуації транспортні засоби. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах. *(Практичні заняття, СРЕ).*

ТЕМА 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах.

Бойовий стрес: ознаки, профілактика, медична допомога.

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів.

Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових умовах.

Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин				
	денна форма				
	усьог о	у тому числі			
л		п	лаб.	інд.	с. р.
Блок 1. Медична допомога в екстремальних ситуаціях					
Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	10	2	4		4
Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	10	2	4		4
Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	6	2	2		2
Тема 4. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	10	2	4		4
Тема 5. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	10	2	4		4
Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	10	2	4		4
Разом за блок № 1	56	12	22		22
Блок 2. Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях					
Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	10	2	4		4
Тема 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	14	2	6		6
Тема 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки,	6	2	2		2

профілактика, домедична допомога					
Підсумковий блоковий контроль	4		2		2
Разом за блок № 2	34	6	14		14
Усього годин	90	18	36		36

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Назви теми	Кількість годин
Блок 1. «Медична допомога в екстремальних ситуаціях»		
1.	Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	2
2.	Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	2
3.	Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	2
4.	Тема 4. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	2
5.	Тема 5. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	2
6.	Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	2
Разом за блок №1		12
Блок 2. «Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях»		
1.	Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	2
2.	Тема 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	2
3.	Тема 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	2
Разом за блок №2		6
Разом		18

4.2. План практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Блок 1. Медична допомога в екстремальних ситуаціях		
1.	Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	4

2.	Кровотечі і методи їх зупинки	4
3.	Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	2
4.	Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	4
5.	Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	4
6.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	4
Разом за блок №1		22
Блок 2. «Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях»		
7.	Засоби масового ураження. Домедична допомога	4
8.	Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	6
9.	Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	2
10.	Підсумковий блоковий контроль	2
Разом за блок № 2		14
Усього годин		36

4.3. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Блок 1. Медична допомога в екстремальних ситуаціях		
1.	Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	4
2.	Кровотечі і методи їх зупинки	4
3.	Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	2
4.	Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	4
5.	Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	4
6.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	4
Разом за блок №1		22
Блок 2. «Екстрена та невідкладна медична допомога в надзвичайних ситуаціях»		
7.	Засоби масового ураження. Домедична допомога	4
8.	Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	6
9.	Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	2
10.	Підсумковий блоковий контроль	2
Разом за блок № 2		14
Усього годин		36

Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

Індивідуальні завдання

Одним з найважливіших шляхів оптимізації і підвищення якості практичної підготовки студентів є виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань (ІНДЗ).

Основна мета ІНДЗ:

- більш глибоке осмислення і засвоєння теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з дисципліни (головним чином в плані міжкафедральної інтеграції їх кінцевого рівня з відповідної спеціальності);

- психологічна і практична підготовка студентів до постійного підвищення професійної кваліфікації, оволодіння основними прийомами науково-бібліографічного аналізу, узагальнення і оформлення різних матеріалів для доповідей, довідок, статей і т. п.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується самостійно або у складі робочих груп (2-3 студента) при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни.

Основні форми ІНДЗ:

- бібліографічний пошук і вивчення літератури з певної теми, її узагальнення, складання огляду про сучасний стан проблеми (написання реферативної роботи), виступ з доповіддю на засіданні гуртка кафедри, студентських наукових конференція тощо;

- участь у створенні учбово-демонстраційних посібників (стендів, альбомів, таблиць) та інших технічних засобів навчання;

- опанування новітніх методів дослідження, приладів, виконання навчально - практичних студентських робіт.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Лекції забезпечуються технічною підтримкою:

- комп'ютер
- проекційний екран
- мультимедійний проектор

- презентаційні програми (лекції)
- манекен – симулятор «Максим - 3»
- мішок – АМБУ
- перев'язувальний матеріал, шини фіксуючі, джгути

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Розрахунок балів за семестр

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів. За перший модуль (6 тем по 10 балів). Максимально – 60 балів, оцінюються практичні навички: накладання пов'язок, фіксує шин, проведення штучного дихання, масажу серця, тощо. За другий модуль (3 теми по 20 балів). Максимально – 60 балів, шляхом усного опитування оцінюються знання Законів України, відомчих наказів, стосовно служби цивільного захисту та медичної служби. Диференційований залік (80 балів) проводиться у формі залікових білетів.

«0» варіант залікового білету

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Рівень вищої освіти – магістр

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Навчальна дисципліна

Екстрена та невідкладна медична допомога

Варіант № 0

1. Первинний огляд постраждалого. Алгоритм проведення. (Максимальна кількість 20 балів)
2. Асфіксія інородним тілом. Клініка, домедична допомога. (Максимальна кількість 20 балів)
3. Пов'язки. Види пов'язок. Правила накладання. (Максимальна кількість 20 балів)

4. Завдання. У приймальне відділення лікарні бригадою швидкої допомоги доставлено двох постраждалих з підозрою на перелом променевої кістки в типовому місці праворуч у першого, та різаною раною на правому стегні, де накладено кровоспинний джгут у другого постраждалого. Рана слабо кровоточить. Час накладання близько 60 хвилин раніше. Ваші дії по наданню медичної допомоги і послідовність її надання. (20 балів)

Затверджена на засіданні кафедри гігієни, соціальної медицини, громадського здоров'я та медичної інформатики. Протокол № ____ від _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

д.мед.н, проф. Зюзін В.О.

Екзаменатор

д.мед.н, проф. Зюзін В.О.

Оцінка успішності студента

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Відповіді на семінарських заняттях Блок №1 (6 тем по 10 балів)	60
2	Відповіді на семінарських заняттях Блок № 2 (3 тем по 20 балів)	60
3	Диференційований залік	80
	Всього	200

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні: Лекції (до блоку № 1).

Основні (до блоку № 2).

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р. – К.: Преса України. – 1997.–С.80.
2. Закон України „Основи законодавства України про охорону здоров'я“, 1992 (ст.37).
3. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).

4. Кодекс цивільного захисту України(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458)
5. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 р. № 5081V1.
6. Указ Президента України від 16.01.2013 р. № 20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»
7. Постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 р. № 1116 «Про затвердження Типового положення про центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».
8. Закон України “Про Збройні Сили України”, Редакція від 28.07.2016р.
9. Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу”, в останній чинній редакції від 30 березня 2017 року.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №253 „Про затвердження Порядку використання захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) для господарських, культурних та побутових потреб“
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004р. №368 „Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями“.
12. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.

7.2. Допоміжні (до блоку № 1)

1. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015. – 148 с.
2. Стандарт підготовки «Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї)» (видання 1) – Київ. – 2015 – 191 с.
3. Матеріали підготовки до практичного заняття.
4. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
5. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, 1992 (ст.37).
6. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р.

№5081-VI.

7. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін..] – Київ. – 2016 – 400 с.

8. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстренної медичної допомоги». – Донецьк: Ландон-XXI, 2014. – 320 с.

9. Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Роціна. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.

10. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.

11. Військово-медична підготовка / Під редакцією професора Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.

12. Основи виживання: заходи, що забезпечують життєдіяльність в умовах автономного існування при надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. ІДУЦЗ УЦЗУ, УНПЦЕМД та МК МОЗ України. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. [Гур'єв С.О., Миронець С.М., Роцін Г.Г. та ін.] – К.: 2009 – 209 с.

13.Чепкий Л.П. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія. К: «Вища школа», 2004. р. ст. 99 – 142.

Допоміжні (до блоку № 2)

1. Міжнародне гуманітарне право / Під ред. Базова В.П. – К., “Варта” – 2000 – 176 с.

2. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту: навч. посіб. – Львів, 2010. – 384 с.

3. Військово-медична підготовка / Під редакцією Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.

4. Русаловський А. В. Цивільний захист: навч. посіб. / За наук. ред. Запорожця О.І. – К.: АМУ, 2008. – 250 с.
5. Охорона праці та безпека життєдіяльності населення при надзвичайних ситуаціях: Навчальний посібник / За ред. проф. І.В.Кочіна. – К.: Здоров'я, 2005. – 432 с.
6. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. І.В.Кочіна. – К: “Здоров'я” – 2001– 290 с.

7.3. Інформаційні ресурси (до блоку № 1)

1. Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua/>.
3. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/>.
4. Інформаційно-правовий портал «Закони України»: Режим доступу: <http://uazakon.com/>.
5. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/.
6. Европейская база данных «Здоровье для всех». Копенгаген: ЕРБ ВОЗ. – // Режим доступу: <http://www.euro.who.inf>.
7. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях» // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192-99-%D0%BF>.

Інформаційні ресурси (до блоку № 2)

1. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: <http://www.moz.gov.ua/>.
2. Інформаційно-правовий портал «Закони України»: <http://uazakon.com/>.
3. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

Тематика практичних занять

Тема 1. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат.

Тема 2. Організація та проведення евакуації пораненого.

Тема 3. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах.

Тема 4. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.

Тематика самостійної роботи

Тема 1. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат.

Організація та проведення евакуації пораненого.

Тема 2. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах.

Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.